

Η συντροφική και δυναμική σχέση κατά την εμπειρία της υπογονιμότητας

Μουτζούρη Μερόπη

Υποψήφια Διδάκτωρ

Τμήματος Μαιευτικής ΠΑ.Δ.Α.

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Γουρουντή
Κλεάνθη

Περιορισμένες μελέτες για την συντροφική σχέση

- Οι έρευνες επικεντρώνονται στο γυναικείο φύλο ($\neq$ αντρικό φύλο).
- Οι έρευνες επικεντρώνονται στην συναισθητική αντίδραση ($\neq$ συντροφική σχέση).

Οι έρευνες επικεντρώνονται στο γυναικείο φύλο διότι οι γυναίκες:

Ανησυχούν πιο άμεσα για πρόβλημα γονιμότητας.

Αναζητούν ιατρικές υπηρεσίες.

Υφίστανται ιατρικές διαδικασίες κατά την αναζήτηση του προβλήματος γονιμότητας και κατά την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή.

Οι έρευνες επικεντρώνονται στην συναισθηματική αντίδραση:

Εμφάνιση στρες, άγχους, κατάθλιψης.

Σύγκριση δύο φύλων αναφορικά με ψυχολογική δυσφορία.

Περιορισμένες μελέτες για εκτίμηση συντροφικής σχέσης.

Ο αντίκτυπος της υπογονιμότητας και της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής στην συντροφική σχέση: αντιφατικά ευρήματα

- Αρνητική επίδραση προβλήματος γονιμότητας στην συντροφική σχέση.
- Θετική ή ουδέτερη επίδραση υποβοηθούμενης αναπαραγωγής στην συντροφική σχέση.
- Διαφορά φύλων: μη ομοφωνία ερευνών.

Ο αρνητικός αντίκτυπος της υπογονιμότητας στην συντροφική σχέση και για τα δύο φύλα (πριν την θεραπεία)

Αρνητική επίδραση

Valsangkar
et al. (2011)

Monga et al.
(2004)

Ο θετικός αντίκτυπος της εξωσωματικής γονιμοποίησης στην συντροφική σχέση και για τα δύο φύλα

A) Συγκεκριμένο στάδιο εξωσωματικής γονιμοποίησης

Ωοληψία / εμβρυομεταφορά:

- Leiblum et al. (1987).
- Seibel & Levin (1987).
- Boivin & Takefman (1996).

Ολοκλήρωση εξωσωματικής
γονιμοποίησης:

- Visser et al. (1994)
- Leiblum, Aviv & Hamer
(1998)

Ο θετικός ή ουδέτερος αντίκτυπος της εξωσωματικής γονιμοποίησης στην συντροφική σχέση και για τα δύο φύλα

B) Διαχρονικές μελέτες

Benazon,
Wright &
Sabourin (1992)

Sydsjo et al.
(2005)

Ο αντίκτυπος της υπογονιμότητας και της εξωσωματικής γονιμοποίησης στα δύο φύλα: αντικρουόμενα ευρήματα

Οι γυναίκες είναι πιο ικανοποιημένες για την συντροφική σχέση σε σύγκριση με τους άντρες

Beaurepaire
et al. (1994)

Schmidt et
al. (2005)

Ο αντίκτυπος της υπογονιμότητας και της εξωσωματικής γονιμοποίησης στα δύο φύλα: αντικρουόμενα ευρήματα

Οι γυναίκες είναι πιο δυσαρεστημένες από την συντροφική σχέση σε σύγκριση με τους άντρες

Lee et al.
(2001)

Slade et
al.
(1997)

Verhaak
et al.
(2005)

1^η ομαδοποίηση ρυθμιστικών παραγόντων

Αντικειμενικοί παράγοντες

- μεταβλητές που δεν επιδέχονται παρέμβαση από ειδικούς.
- π.χ. κοινωνικές ή δημογραφικές μεταβλητές, ιατρικές πτυχές γονιμότητας.

Υποκειμενικοί παράγοντες

- επιδέχονται παρέμβαση κι αλλαγής από το εξειδικευμένο προσωπικό.
- μηχανισμοί αντιμετώπισης, μεταβλητές συντρόφου.

2^η ομαδοποίηση ρυθμιστικών παραγόντων

Παράγοντες επικινδυνότητας

- συμβάλλουν στην ανάπτυξη μη ικανοποίησης από την συντροφική σχέση.

Προστατευτικοί παράγοντες

- λειτουργούν ως ασπίδα προστασίας από την έκπτωση της ικανοποίησης για την συντροφική σχέση.

3^η ομαδοποίηση ρυθμιστικών παραγόντων

Ατομικοί παράγοντες

- μεταβλητές του ατόμου που σχετίζονται με συντροφική ικανοποίηση του ίδιου ατόμου.

Παράγοντες συντρόφου

- μεταβλητές του ενός συντρόφου που σχετίζονται με συντροφική ικανοποίηση του δεύτερου συντρόφου.
- αλληλεπίδραση, δυαδικότητα

Ατομικοί ρυθμιστικοί παράγοντες συντροφικής σχέσης

- φύλο
- μη επίτευξη εγκυμοσύνης μετά από IVF
- εκπαιδευτικό επίπεδο
- διάρκεια προβλήματος γονιμότητας
- εισόδημα

Ατομικοί ρυθμιστικοί παράγοντες συντροφικής σχέσης

- προηγούμενοι κύκλοι εξωσωματικής γονιμοποίησης
- μηχανισμοί αντιμετώπισης

Ο δυαδικός χαρακτήρας της υπογονιμότητας και της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

- Δυσκολία τεκνοποίησης και για τους δύο, ανεξάρτητα από την διάγνωση / αιτιολογία.
- Λήψη από κοινού σημαντικών αποφάσεων.
- Μοιράζονται την ίδια πραγματικότητα, ειδικά όσον αφορά τις ιατρικές πτυχές.

Ο δυαδικός χαρακτήρας της υπογονιμότητας και της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

- Στρεσογόνα εμπειρία και για τους δύο συντρόφους.
- Συνέπειες στις ζωές και των δύο συντρόφων.
- ✓ Λίγες έρευνες που εξετάζουν την αλληλεπίδραση μέσω δυαδικών αναλύσεων: μηχανισμοί αντιμετώπισης συντρόφου.

Στρατηγικές αντιμετώπισης (coping strategies)

- Γνωστικές, συναισθηματικές και συμπεριφορικές προσπάθειες τροποποίησης:
  - A) του προβλήματος (εστιασμένες στο πρόβλημα)
  - B) του αρνητικού συναισθήματος (εστιασμένες στο συναίσθημα)
- Επιδρούν στην προσαρμογή
Στρατηγικές αντιμετώπισης → συζυγική προσαρμογή
- Ταυτόχρονη χρήση των δύο κατηγοριών

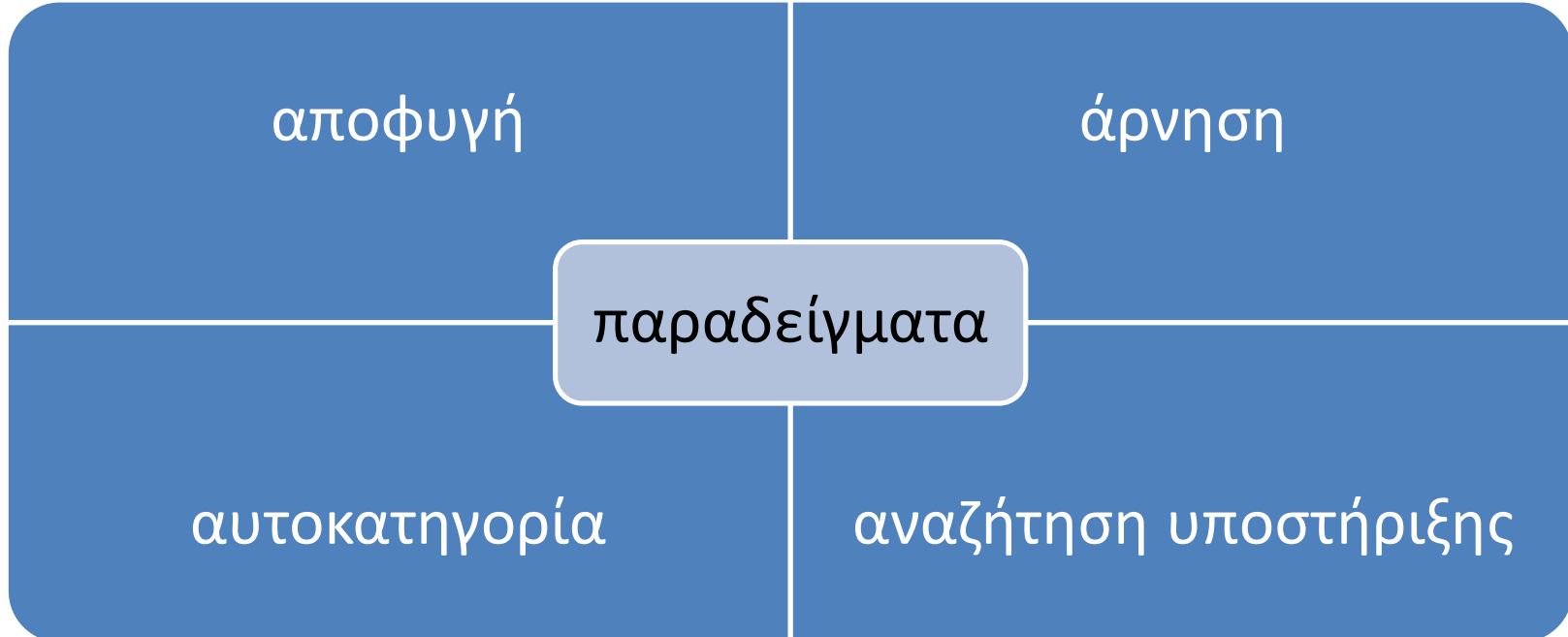
A) Στρατηγικές αντιμετώπισης εστιασμένες στο πρόβλημα

- Προσπάθειες ατόμου για να ελέγξει ή για να επιλύσει το πρόβλημα

Β) Στρατηγικές αντιμετώπισης εστιασμένες στο συναίσθημα

- Προσπάθειες ατόμου να ρυθμίσει το παραγόμενο αρνητικό συναίσθημα

Οι στρατηγικές αντιμετώπισης ως ρυθμιστικός παράγοντας

- Οι στρατηγικές αντιμετώπισης που υιοθετεί ο ένας σύντροφος ασκούν επίδραση στην ικανοποίηση του δεύτερου συντρόφου για την συντροφική σχέση.
- Αποτελούν τον μοναδικό παράγοντα που έχει μελετηθεί μέσω δυαδικών αναλύσεων για την ανίχνευση αλληλεπίδρασης των δύο συντρόφων αναφορικά με την συντροφική σχέση.
- Υποκειμενικός παράγοντας – παράγοντας συντρόφου.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Levin et al. (1997):
  - αυξημένη χρήση μηχανισμών αντιμετώπισης εστιασμένων στην πρακτική επίλυση του προβλήματος κι από τα δύο φύλα → αύξηση συζυγικής ικανοποίησης γυναικών.
  - μειωμένη χρήση μηχανισμών διαχείρισης επικεντρωμένων στο συναίσθημα από το αντρικό φύλο → αύξηση συζυγικής ικανοποίησης γυναικών.
  - μειωμένη χρήση μηχανισμών αντιμετώπισης εστιασμένων στην πρακτική επίλυση του προβλήματος, τόσο από τις γυναίκες όσο κι από τους άντρες → μείωση συζυγικής ικανοποίησης και των δύο φύλων.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Molgora et al. (2019)
  - χρήση παρόμοιων αποτελεσματικών μηχανισμών αντιμετώπισης από τα δύο φύλα → αυξημένη συζυγική προσαρμογή και για τα δύο φύλα.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Beaufrepaire et al. (1994)
  - χρήση μηχανισμών αντιμετώπισης, όπως μη εξωτερίκευση και καταπίεση των συναισθημάτων, του αντρικού φύλου → μειωμένη συζυγική ικανοποίηση των γυναικών.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Peterson et al. (2008)
  - χρήση μηχανισμών αντιμετώπισης επικεντρωμένων στο συναίσθημα , όπως η απουγή, από τον ένα σύντροφο → μειωμένη συζυγική ικανοποίηση του άλλου συντρόφου.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Peterson et al. (2009)
  - χρήση μηχανισμών αντιμετώπισης επικεντρωμένων στο συναίσθημα , όπως η αποφυγή, από το αντρικό φύλο → μειωμένη συζυγική ικανοποίηση του γυναικείου φύλου.

Έρευνες με δυαδικές αναλύσεις

- Peterson et al. (2008)
  - χρήση μη ίδιων μηχανισμών αντιμετώπισης από τα δύο φύλα → μειωμένη συζυγική ικανοποίηση και των δύο φύλων.
  - χρήση ίδιων μηχανισμών αντιμετώπισης από τα δύο φύλα → αυξημένη συζυγική ικανοποίηση και των δύο φύλων.

Ψυχοκοινωνική αξιολόγηση υπογονιμίου ζευγαριού

- Στόχοι:
  - συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το τρέχον λειτουργικό επίπεδο του ζευγαριού
  - ανασκόπηση της εμπειρίας της υπογονιμότητας ως προς τις επιδράσεις της στην οικογένεια, την ψυχική υγεία, τις διαπροσωπικές σχέσεις και το αναπαραγωγικό και σεξουαλικό ιστορικό.

Μέθοδοι ψυχοκοινωνικής αξιολόγησης

- Δομημένη συνέντευξη
- Σταθμισμένα ψυχολογικά tests:
  - Κλίμακα Συζυγικής Προσαρμογής των Locke και Wallace (Locke – Wallace Marital Adjustment Scale).
  - Δυαδική Κλίμακα Προσαρμογής (Dyadic Adjustment Scale).
  - Ερωτηματολόγιο Συζυγικής Ικανοποίησης (Marital Satisfaction Inventory).

Συμπεριφορές που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής κατά την ψυχοκοινωνική αξιολόγηση

- Τα ζευγάρια ενδέχεται να:
  - παρουσιάζουν τον αντίκτυπο της εμπειρίας της υπογονιμότητας στην σχέση τους ως ένα πρόβλημα του παρελθόντος.
  - προσπαθούν να δώσουν καλή εντύπωση.
  - προσπαθούν να προστατεύσουν ο ένας τον άλλο κατηγορώντας ο καθένας τον εαυτό του.
  - χρησιμοποιούν τον γενικό όρο «προβλήματα επικοινωνίας» αποφεύγοντας να γίνουν πιο σαφείς και να αντιληφθούν ένα πρόβλημα.

Κλινικά ζητήματα και θεραπευτικές παρεμβάσεις

- ❖ Αρχική συνεδρία
- ❖ Αντιστροφή της διάρθρωσης της ενίσχυσης
- ❖ Εκπαίδευση δεξιοτήτων επικοινωνίας
- ❖ Προβλήματα θυμού
- ❖ Προβλήματα ενοχής κι αυτοκατηγορίας

Κλινικά ζητήματα και θεραπευτικές παρεμβάσεις

- ❖ Λήψη αποφάσεων
- ❖ Διευκόλυνση της μακροπρόθεσμης προσαρμογής
- ❖ Αποδόμηση
- ❖ Αναδόμηση

Βιβλιογραφία

- Beaurepaire, J., Jones, M., Thiering, P., Saunders, D. & Tennant, C. (1994). Psychosocial adjustment to infertility and its treatment: male and female responses at different stages of IVF /ET treatment. *Journal of Psvchosomatic Research*, 38(3), 229-240.
- Benazon, N., Wright, J. & Sabourin, S. (1992). Stress, Sexual Satisfaction, and Marital Adjustment in Infertile Couples. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 18(4), 273-284.
- Boivin, J. & Takefman, J. E. (1996). Impact of the in-vitro fertilization process on emotional, physical and relational variables. *Human Reproduction*, 11(4), 903-907.
- Lee, S.H., Liu, L.C., Kuo, P.C. & Lee, M.S. (2011). Postpartum depression and correlated factors in women who received in vitro fertilization treatment. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 56, 347–352.
- Leiblum, S.R., Kemmann, E. & Lane, M.K. (1987). The psychological concomitants of in vitro fertilization. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*, 6(3), 165-178.
- Leiblum, S.R., Aviv, A. & Hamer, R. (1998). Life after infertility treatment: a long-term investigation of marital and sexual function. *Human Reproduction*, 13(12), 3569-3574.

Βιβλιογραφία

- Levin, J., Goldman Sher, T. & Theodos, V. (1997). The effect of intracouple coping concordance on psychological and marital distress in infertility patients. *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings*, 4(4), 361-372.
- Molgora, S., Fenaroli, V., Acquati, C., De Donno, A. Baldini, M.P. & Saita, E. (2019). Examining the role of dyadic coping on the marital adjustment of couples undergoing assisted reproductive technology (ART). *Frontiers in Psychology*, 10, 1-14.
- Peterson, B.D., Pirritano, M., Christensen, U., Boivin, J., Block, J. & Schmidt, L. (2009). The longitudinal impact of partner coping in couples following 5 years of unsuccessful fertility treatments. *Human Reproduction*, 24(7), 1656–1664.
- Peterson, B.D., Pirritano, M., Christensen U. & Schmidt, L. (2008). The impact of partner coping in couples experiencing infertility. *Human Reproduction*, 23(5), 1128–1137.
- Peterson, B.D., Newton, C.R., Rosen, K.H. & Schulman, R.S. (2008). Coping Processes of Couples Experiencing Infertility. *Family Relations*, 55(2), 227-239.

Βιβλιογραφία

- Schmidt, L., Holstein, B., Christensen, U. & Boivin, J. (2005). Does infertility cause marital benefit? An epidemiological study of 2250 women and men in fertility treatment. *Patient Education and Counseling*, 59, 244–251.
- Seibel, M.M. & Levin, S. (1987). A new era in reproductive technologies: the emotional stages of IVF. *Journal of In Vitro Fertilization and Embryo Transfer*, 4,135-140.
- Slade, P. Emery, J. & Lieberman, B. A. (1997). A prospective, longitudinal study of emotions and relationships in in-vitro fertilisation treatment. *Human Reproduction*, 12(1), 183-190.
- Sydsjo, G., Ekholm, K., Wadsby, M., Kjellberg, S. & Sydsjo, A. (2005). Relationships in couples after failed IVF treatment: a prospective follow-up study. *Human Reproduction*, 20(7), 1952–1957.
- Verhaak, C.M., Smeenk, J.M.J., Minnen, v. A. Kremer J.A.M. & Kraaimaat, F.W. (2005a). A longitudinal, prospective study on emotional adjustment before, during and after consecutive fertility treatment cycles. *Human Reproduction*, 20(8), 2253–2260.
- Visser, A.P., Haan, G., Zalmstra, H., Wouters, I. (1994). Psychological aspects of in vitro fertilization. *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynecology*, 15, 35–43.

Σας ευχαριστώ!